

ကလေးများအတွက်ပုံပြစွယ်စုံကျမ်း

စိတ်ကူးချိုအနုပညာ

mg.yoe.com

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး TRANSPORT

မမကြီး-မြန်မာပြန်

mg.yoe.com

ကလေးများအတွက်ပုံပြစွယ်စုံကျမ်း

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

မမကြီး-မြန်မာပြန်

mgyoe.com

mmg0081
1500.00 Ks

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်ညို၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊
 ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း၊
 အပြင်အဆင် - အမ်အက်စ်အို၊
 ၂၀၁၅ ခေလ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်စု ၅၀၀
 ရောင်းစား ၁၅၀၀ ကျပ်

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
 မပါကြီး ၊ ရန်ကင်း၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ၊ ၂၀၁၅၊
 စာမျက်နှာ ၄၂ မျက်နှာ၊ ၁၃ ဇင်တီ x ၂၀.၅ ဇင်တီ
 (၁) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

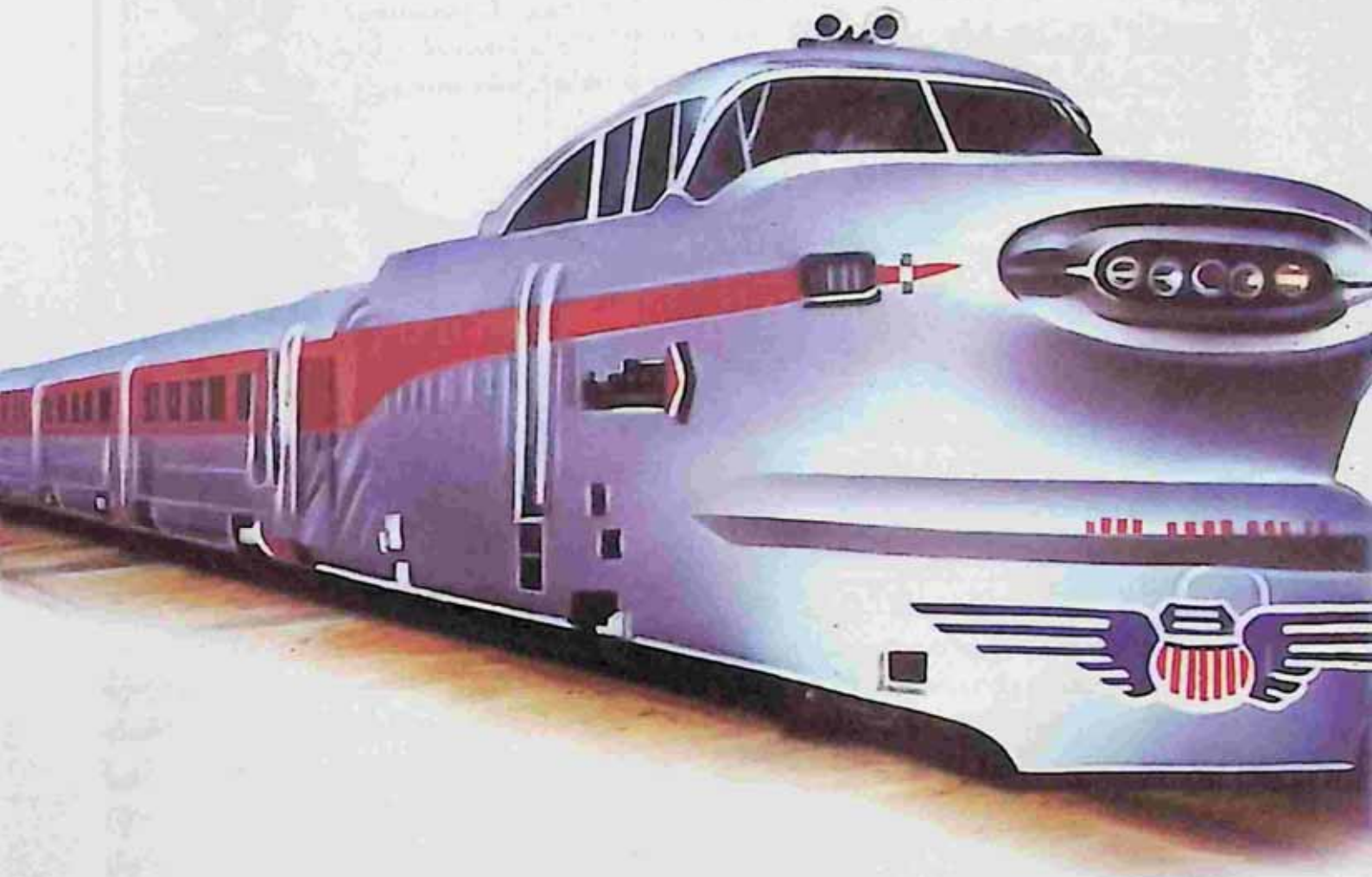

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
TRANSPORT

မမကြီး

THE GREAT

ပုံပြ စွယ်စုံကျမ်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

လူစွမ်းအားဖြင့်သွားသောယာဉ်များ

လက်မောင်းဆိုင်ကယ် (Handcycle)

လက်နဲ့မောင်းနှင်ရတဲ့ဆိုင်ကယ်(စက်ဘီး)ဟာ လူစွမ်းအား သက်သက်နဲ့ စက်အားမပါဘဲ မောင်းလို့ရတဲ့ မြေပြင်ယာဉ် တစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ အများစုလက်မောင်းဆိုင်ကယ်တွေက ဘီးသုံးဘီးရှိကြတယ်။ အလိုက်သင့်လိမ့်သွားတဲ့ နောက်ဘီး နှစ်ဘီးနဲ့ ပဲ့ကိုင်လှည့်ရာ ရှေ့ဘီးတစ်ဘီးတို့ဖြစ်ပါတယ်။ စက်ဘီး နဲ့မတူတာက မြေထောက်အားကိုမသုံးဘဲ လက်မောင်းအား သက်သက်နဲ့ပဲ ကွေ့ပတ်တာ။ ဘီးလှည့်တာတွေ လုပ်နိုင်တာ ဖြစ်တယ်။ လက်မောင်းဆိုင်ကယ်အမျိုးအစား သုံးမျိုးရှိကြ တယ်။ ဝှပဲ့ကိုင်၊ ဖိုရိုပဲ့ကိုင်နဲ့ လမ်းဘေးနင်းလက်မောင်း ဆိုင်ကယ်တို့ပဲ ဖြစ်တယ်။

ကန်တွန်းရတဲ့ စကူတာမြေနှင်း (Kick Scooter)

မြေထောက်တစ်ဖက်နဲ့ ကန်တွန်းပြီး အရှိန်ယူစီးနင်းရတဲ့ မြေနှင်းစကူတာက ဘီးနှစ်ဘီး(သို့မဟုတ်)နှစ်ဘီးထက် ပိုတပ် ထားတဲ့ မြေတစ်ဖက်တည်း အားပြုရာ လက်ကိုင်မြေနှင်းပြား ဖြစ်တယ်။ "ကန်တွန်းစကူတာမြေနှင်း" က "တွန်းယူတဲ့စကူ တာ"လည်းဖြစ်တယ်။ စီးသူက မြေတစ်ဖက်နဲ့ မြေကြီးကို ထောက်၊ နောက်ပြန်တွန်းပြီး အရှိန်ယူကာ ကျန်မြေတစ်ဖက် က မြေနှင်းပေါ် ဟန်ချက်ကျကျနင်းပြီး အလိုက်သင့်အရှိန်နဲ့ စီးသွားရတဲ့ စကူတာဖြစ်တယ်။

ပျော်ခနဲအကြည်
စက်ဘီးဆိုသည်မှာ လူစွမ်းအားသက်သက်ဖြင့်အထိရောက်ဆုံး ပို့ဆောင်ပေးသော သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်ဖြစ်သည်။

ရှုပ်ခန္ဓာမသန်မစွမ်းသူ ဒုက္ခိတများ(မြေထောက်ပြတ်သူ၊ ကိုယ်ခန္ဓာအောက်တစ်ပိုင်းသေနေသူများ)အတွက် လက်မောင်းဆိုင်ကယ်ကို စီးနိုင်သည်။

"ကန်တွန်းစကူတာ"တွေကို ကလေးသူငယ်များစီးရန်အတွက် ဟကြောသေးငယ်သည့် ဘီးနှစ်ခုတပ်ပေးထား သည်။

အပြေးသမားက လက်နှစ်ဖက်နဲ့ လက်ကိုင်တန်းများ ဆွဲပြေးသယ်ဆောင်ရတဲ့ "လန်ချား"တွေကို အာရှမှာ "လန်ချားဆိုင်ကယ်"တွေနဲ့ အစားထိုးနေပါပြီ။

လန်ချား

လန်ချားတစ်ခုက လူစွမ်းအားသက်သက်နဲ့ လက်နဲ့ဆွဲပြေး ရတဲ့ လူတစ်ယောက် ဒါမှမဟုတ် နှစ်ယောက်လိုက်ပါ စီးနင်း နိုင်တဲ့ နှစ်ဘီးတပ်လှည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယနေ့ခေတ်ပေါ် လန်ချားဆိုင်ကယ် ကတော့ (မြန်မာပြည်က ဆိုက်ကားလို) မောင်းသူကိုယ်တိုင်ခရီးသည်တွေလို ထိုင်ခုံမှာအတူထိုင်နင်း ရတဲ့ ခရီးသည်ခုံတွေတစ်ခုထက် ပိုပါတဲ့ယာဉ်ဖြစ်တယ်။ လန်ချားဆိုင်ကယ်ကို လန်ချားအပြင် တခြားနာမည် "ပက် တီးကတ်"၊ "ဘတ်ဘတ်"၊ "ဆိုင်ကလို"၊ "သုံးဘီးစက်ဘီး"လို့ လည်း လူသိများတယ်။

၁။ ဂျပွဲစားအားဖြင့်သွားသော ယာဉ်များ

တိုင်းသတင်းမဂ္ဂဇင်းက ထရက်ဝယ်ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ်ရဲ့ အကောင်းဆုံးတီထွင်မှုတွေထဲက တစ်ခုလို့ သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

သုံးဘီးခြေနှင့် 'ထရက်ဝယ်'

ထရက်ဝယ် (Trikke) က လူ့စွမ်းအားသက်သက်နဲ့စီးရတဲ့ သုံးဘီးတပ်ခြေနှင့်ဖြစ်တယ်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်ကမှ ဘရာဇီးသား အင်ဂျင်နီယာ တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ "ဂေလ်ဒိုဘယ်လက်စကီ" က "ထရက်ဝယ်" ကို တီထွင်ခဲ့တယ်။ ထရက်ဝယ်ဟာ စီးသူရဲရဲနွာ ကိုယ်အလေးချိန်ကို ဘယ်ညာရွှေ့ပြောင်းပေးတယ်။ စီးသူက ထရက်ဝယ်ရဲ့ နောက်ဘက်ဘီး နှစ်ဘီးပေါ်ကိုယ်ကိုဘယ်တစ်လှည့်ညာတစ်လှည့် မှီခိုတိမ်းပါးယိမ်းနွဲ့ရှင်း ထရက်ဝယ်ကို ရှေ့ရွှေ့စေရတယ်။ မြေပြင်ပြားချပ်ချပ်ပေါ်မှာ ထရက်ဝယ်က အမြန်နှုန်းတစ်နာရီကို မိုင် ၂၉ မိုင်အထိ ရောက်နိုင်တယ်။

ပထမဆုံး မူပိုင်ခွင့်ရတဲ့ ဘီးလိမ့်စကိတ်ကို ၁၇၆၀ ပြည့်နှစ်က ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။

ဘီးလိမ့်စကိတ် (Roller Skate)

ဘွတ် (ရှူး) ဖိနပ် (သို့မဟုတ်) ကင်းဘတ်ဖိနပ်တစ်ရန်ရဲရွာမှာ ဘီးလုံးငယ်နှစ်ခု တပ်ဆင်ပြီးစီးရတာကို "ဘီးလိမ့်စကိတ်" လို့ ခေါ်တယ်။ စီးသူဟာ ဘီးလုံးနှစ်ဖက်ပေါ်မှာ မြေထောက်နှစ်ဖက် အားပြုပဲ့ကိုင်စီးနင်းရတယ်။ ဘီးလိမ့် စကိတ်အမျိုးအစား နှစ်မျိုး ရှိတယ်။ လေးဘီးတပ်စကိတ်နဲ့ လိုင်းတစ်လိုင်းတည်း စိတန်းစကိတ်တို့ဖြစ်တယ်။ လေးဘီးစကိတ်က ဘယ်မှာဘီးနှစ်လုံး၊ ညာမှာ ဘီးနှစ်လုံးစီ တပ်ထားတယ်။ လိုင်းတစ်လိုင်းတည်း စိတန်းစကိတ်က စီးတဲ့စကိတ်မှာ ယေဘူယျအားဖြင့် ဘီးလုံးလေး ငါးလုံးထိအောင်စိတန်းပြီး တစ်လိုင်းတည်းတပ်ထားတဲ့ စကိတ်ဖြစ်တယ်။

စက်ဘီး

စက်ဘီးလို့ခေါ်ပြီး ဆိုင်ကယ်လို့လည်းခေါ်တဲ့ စက်ဘီးယာဉ်က လူ့စွမ်းအားသက်သက် စက်သီးခြေနှစ်ဖက်လှည့်ပြီး မောင်းနှင် စီးနင်းရတဲ့ယာဉ်ဖြစ်တယ်။ စက်ဘီးမှာ ဘီးနှစ်ဘီးပါပြီး ဘောင်နဲ့ဆက်ထားကာ တစ်ဘီးက ရှေ့တစ်ဘီးက နောက် ဖြစ်တယ်။ အသုံးများတဲ့ စက်ဘီးပုံစံတွေကတော့ အသုံးချစက်ဘီး၊ ဓရီးသွားစက်ဘီး၊ အရောအနှောစက်ဘီး၊ ဓရူဇာ စက်ဘီး၊ တောင်ပေါ်သွားစက်ဘီး၊ ဗြိုင်စက်ဘီးနဲ့ (BMX) စက်ဘီးတို့ပဲ ဖြစ်တယ်။

စကိတ်ဘုတ်ပြား

စကိတ်ဘုတ်ပြားက ဘီးလေးဘီးတပ်ထားတဲ့ ပျဉ်ပြားချပ်ဖြစ်တယ်။ မြေတစ်ဖက်နဲ့မြေကြီးကို နောက်ပြန်တွန်းရွှေ့ပြီး ကျန်မြေတစ်ဖက်နဲ့ ပျဉ်ပြားပေါ်တက် စီးနင်းလိုက်ပါရတာဖြစ်တယ်။ စကိတ်ဘုတ်ပြားက ပုံသဏ္ဍာန်၊ အရွယ်အစားနဲ့ ပုံပန်းသွင်ပြင်တွေအားလုံး ပြောင်းလဲနေနိုင်ပြီး ကုန်းဘတ်အရွယ်အစား ရော၊ ဘီးရဲ့ပုံရိပ်တွေပါ ပြောင်းနေတတ်တယ်။ ပထမဆုံး စကိတ်ဘုတ်ပြားတွေကို ၁၉၅၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွေက အမေရိကန်၊ ကယ်လီဖိုးနီးယားမှာ ရောင်းချခဲ့တယ်။

၂။ ငွေလျားစက်ထပ်ယာဉ်(သို့မဟုတ်)ကား

ဖွံ့ဖြိုးဖော်ဒယ်တီ

ပထမဆုံး တီထွင်အားထုတ်နိုင်တဲ့ ကားက ဖွံ့ဖြိုးဖော်ဒယ်တီ (Ford Model-T) ဖြစ်တယ်။ ကားစက်ရုံက အမြောက်အမြား အတွဲလိုက်စီတန်းဆက်တိုက်ထုတ်တဲ့ ပထမဆုံးကားလည်း ဖြစ်တယ်။ ပထမဆုံး ဖော်ဒယ်တီပုံစံကားကို ၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့မှာ စတင်တည်ဆောက်တယ်။ အမေရိကန်ပြည်၊ ပီရီကန်ပြည်နယ်၊ ဒဲလ်ထရိုက်မြို့၊ ဖွံ့ဖြိုးဖော်တော် ကားကုမ္ပဏီရဲ့ ပီကေးစီပံကန် (Piquette Plant) က တည်ဆောက်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဖော်ဒယ်တီကားတွေကို ၁၉၀၈ ခုနှစ်ကနေ ၁၉၂၇ ခုနှစ်ထိ ထုတ်လုပ်ခဲ့တယ်။

ဆီဒင်ကား

ဆီဒင်ကား (Sedan) ဆိုတာ ခရီးသည်တွေ တံခါးပိတ်ထိုင်လိုက်ဖို့ ရှေ့ရုံတွေ၊ နောက်ရုံတွေ အသီးသီးပါဝင်ပြီး တံခါးပေါက်နှစ်ပေါက် (သို့မဟုတ်) လေးပေါက်ပါတဲ့ ကားမျိုးဖြစ်တယ်။ ဆီဒင်ကားတစ်စီးဟာ လူလေးယောက်ကနေ ခြောက်ယောက်အထိ ထိုင်လျက်လိုက်ပါနိုင်တယ်။ ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းခေါ် ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာတော့ ဆီဒင်ကားကို ဆဲလွန်း (Saloon) ကားလို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။

နောက်ပက်အပေါ်လှန်ပွင့်၊ နှစ်မျိုးသုံးကား (Hatchback)

(Hatchback) ခေါ် နောက်ဖက်နှစ်မျိုးသုံးကားက တံခါးနှစ်ပေါက်သာပါတဲ့ ဆီဒင်ကားမျိုးအစားတစ်မျိုးဖြစ်တယ်။ ယင်းမှာ နောက်ပြီးဘက်၌ အပေါ်လှန်ပွင့်ရတဲ့ တံခါးပေါက်ပါတယ်။ Hatchback ကား ဒရိုင်ဘာရဲ့ နောက်ရုံတန်းဟာ ခရီးသည်လိုက်လို့ရတဲ့ ရုံတွေဖြစ်သလို ထိုရုံတန်းကို ခေါက်လှဲပြီး ဝန်စည်စလယ် သိုလှောင်ရာနေရာ ပြင်ညီကျယ်ကွက်လပ်လည်း ဖန်တီးလို့ရတယ်။ Hatchback ကားတွေရဲ့ ဥပမာတွေကတော့ Volvo 345၊ ရေးနိုးဆီလီယို (Renault Clio)၊ တိုယိုတာစတာလက် (Toyota Starlet)၊ ဖောက်ဝက်ဂွန်းဂေါ့ (Volkswagen Golf) တို့ပဲဖြစ်တယ်။

ကျော်ကြားသူ ကားဘုရင် အမေရိကန်သား ကားထုတ်လုပ်သူ ဟင်နရီဖွိုဒ် (Henry Ford) က ဖွံ့ဖြိုးဖော်ဒယ်တီ (Ford Model T) ကားများကို စတင်ပိတ်ဆက်ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။

ဆီဒင်ကားတစ်စီး၌ နောက်ပြီးဘက်နေရာကျယ်တစ်ခု ဝန်စည်များထားသိုရန် ကိုယ်ထည်ကွက်လပ်တစ်ခု ပါရှိသည်။

ဆီဒင်ကားအမျိုးအစားများ

- နောက်ပြင်ဆီဒင် (Notchback sedans)
- နောက်ဘီးယက်ဆီဒင် (Fastback sedans)
- တံခါးနှစ်ပေါက်ဆီဒင် (Two-door sedans)
- သတ္တုအရိုးမာဆီဒင် (Hardtop sedans)
- နောက်ဖက်အပေါ်လှန်ပွင့်ဆီဒင် (Hatchback sedans)
- ဒရိုင်ဘာသီးသန့်ထား သူဌေးဖိမိခံကားရှည်ကြီး (Chauffeured limousine sedans)

ရွှေသွားစက်တပ်ယာဉ်(သို့မဟုတ်)ကား

အဆင့်	တိုင်းပြည်/ဒေသ	ကားထုတ်လုပ်မှု
	ကမ္ဘာတစ်ဝန်း	၇၃,၁၀၁,၆၉၅
၁	ဂျပန်	၁၁,၅၉၆,၃၂၇
၂	အမေရိကန်	၁၀,၇၈၀,၇၂၉
၃	တရုတ်	၈,၈၈၂,၄၅၆
၄	ဂျာမနီ	၆,၄၁၃,၄၆၀
၅	တောင်ကိုရီးယား	၄,၀၈၆,၃၀၈
၆	ပြင်သစ်	၃,၀၁၉,၁၄၄
၇	ဘရာဇီး	၂,၉၇၀,၈၁၈
၈	စပိန်	၂,၈၈၉,၇၀၃
၉	ကနေဒါ	၂,၅၇၈,၂၃၈
၁၀	အိန္ဒိယ	၂,၃၀၆,၇၆၈

ဆပ်ကွန်ပက်ကား-အငယ်စားကားသေး

ဆပ်ကွန်ပက်ကား(Subcompact)၏ အငယ်စားကားသေးက တံခါးပေါက် သုံးပေါက်၊ လေးပေါက် (သို့မဟုတ်) ငါးပေါက်ထိပါတဲ့ ကားအတန်းအစားတစ်မျိုးဖြစ်တယ်။ အထဲမှာ ခရီးသည်လေးယောက်ထိ သက်သာချောင်ချိစွာ လိုက်ပါနိုင်တဲ့ ကားမျိုးဖြစ်အောင် ဒီဇိုင်းထွင်ထားတယ်။ ဆပ်ကွန်ပက်ကားတွေကို ဥရောပမှာ ဆူပါမီနီ(Superminis)ကားလို့လူသိများတယ်။ ဆပ်ကွန်ပက်ကားတွေရဲ့ ဥပမာတွေကတော့ ဖိုဒ်ဇီအေအတား(Ford Fiesta)၊ နစ်ဆန်းမက်ကရာ(Nissan Micra)နဲ့ ဗောက်ဝက်ဂွန်ပိုလို(Volkswagon Polo)တို့ဖြစ်တယ်။

ဖိုဒ်ဇီအေအတား(Ford Fiesta)ကားက ဆပ်ကွန်ပက်ကားမျိုးဖြစ်ပါသည်။

ပျတ်ခနဲအကြည့်

ဥရောပနဲ့ ဂျပန်ပြည်က မီနီဗင်(minivan)ကားတွေက တံခါးရွက်အပြင်ဘက် လှန်ဖွင့်တဲ့ပုံစံဖြစ်ပြီး အမေရိကန်မော်ဒယ်ဗင်ကားများစွာမှာတော့ လျှော့တိုက်ဖွင့်ပိတ်တဲ့ တံခါးရွက်တွေဖြစ်ကြပါတယ်။

မိနီဗင်ကား-လူများများတင်နိုင်တဲ့ကား

မိနီကားဆိုတဲ့အတိုင်း ဗင်(Van)ကားနဲ့တူပြီး လူများများကိုယ်ရေးကိုယ်တာသုံးဖို့ ဒီဇိုင်းထွင်ထားတယ်။ လူများများတင်နိုင်ဖို့ ကားအတွင်းမှာ နေရာအကျယ်ဆုံးဖြစ်အောင် ဒီဇိုင်းထွင်ထားတယ်။ မိနီဗင်(Minivan)ကားတွေကို ရည်စူးချက်ပြောက်မြားစွာနဲ့ ယာဉ်(multi-purpose Vehicle)နဲ့ အသုံးဝင်မှု ပြောက်မြားစွာနဲ့ ယာဉ် (multi-utility vehicle)ရယ်လို့လည်း လူသိများကြတယ်။ မိနီဗင်ကားအများစုမှာ နောက်ပိုင်းနှစ်ဖက်လုံးမှာ တံခါးပေါက်တွေပါတယ်။

မိနီဗင်(Minivan)ဆိုတဲ့ ကားလုံးကို ပြောက်အမေရိကမှာ စတီထွင်သုံးခဲ့သည်။

စတေရှင်ဝက်ဂွန်းကား-လူနဲ့ဝန်စည်စလယ်တင်ရန်ကား

စတေရှင်ဝက်ဂွန်း(Station Wagon)ကား သို့မဟုတ် ဗြိတိန်မှာ Estate Car လို့လည်းခေါ်တဲ့ကားဟာ ဆီဒင်ကားနဲ့ ကိုယ်ထည်ချင်းဆင်တူတဲ့ ခရီးသည်တင်ကားဖြစ်တယ်။ စတေရှင်ကားတစ်စီးဟာ ကိုယ်ထည်ရှည်လျားပြီး နောက်ဖက်တံခါးပါလျက် နောက်ထိုင်ခုံနောက်ဖက်မှာ ဝန်စည်စလယ်တွေတင်ဖို့ နေရာလပ်ပါရှိတယ်။ သူတို့မှာ ကျယ်ဝန်းမှုပုံစံအမျိုးအစား သုံးစားရှိရာမှာ "အားလုံးသံမဏိချည်းနဲ့ဝက်ဂွန်း"(all-steel Wagon)၊ "အရွယ်အစားအပြည့်ဝက်ဂွန်း"(full size Wagon)နဲ့ "တံခါးနှစ်ပေါက်ဝက်ဂွန်း"(two-door Wagon)တို့ ဖြစ်ကြတယ်။

အမြဲထာဝရ ရောင်းအကောင်းဆုံးကားများ			
မော်ဒယ်	ထုတ်လုပ်သူ	ရောင်းရသမျှယူနှစ်	ပထမဆုံးထုတ်သည့်နှစ်
Toyota Corolla	Toyota Motor Corporation	၃၂,၀၀၀,၀၀၀+	၁၉၆၆
Ford F-Series	Ford Motor Company	၃၀,၀၀၀,၀၀၀+	၁၉၄၈
Volkswagen Golf	Volkswagen	၂၅,၀၀၀,၀၀၀+	၁၉၇၄
Volkswagen Beetle	Volkswagen	၂၂,၃၀၀,၀၀၀+	၁၉၃၈
Ford Escort	Ford Motor Company	၂၀,၀၀၀,၀၀၀+	၁၉၆၈
Honda Civic	Honda Motor Company	၁၇,၇၃၀,၀၀၀+	၁၉၇၂
Ford Model T	Ford Motor Company	၁၆,၅၀၀,၀၀၀+	၁၉၀၈
Volkswagen Passat	Volkswagen	၁၄,၀၀၀,၀၀၀+	၁၉၇၃
Chevrolet Lampala	General Motors	၁၄,၀၀၀,၀၀၀+	၁၉၅၈
Ford Fiesta	Ford Europe	၁၂,၅၀၀,၀၀၀+	၁၉၇၆

mgype.com

မြို့ပြရဲပို့ဆောင်ရေး

၃။ မြို့ပြရဲပို့ဆောင်ရေး

မြို့ပြသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် လိုအပ်ချက်
မြို့တော်တွေ တိုးတက်ထွန်းကားလာနေစဉ်မှာ လူများစွာ အတွက် ကိုယ့်ရဲ့အလုပ်ခွင်နေရာကို လမ်းလျှောက်သွားလို့ ရတဲ့ ခရီးအကွာအဝေးနားမှာ ဆက်လက်နေထိုင်ဖို့ရာ မဖြစ်နိုင် တော့ပါဘူး။ မြို့အတွင်း သို့မဟုတ် ဆင်ခြေဖုံးအရပ်တွေ ခရီးသွားလာဖို့အရေးဟာ မြို့တော်တိုးတက်လာမှုအတွက် အရေးကြီးသည်ထက် ကြီးလာနေပါတယ်။ မြို့တစ်မြို့အတွင်း ခရီးသွားလာရေး ဒီဗြိသနာကို မြို့ပြသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးက ဖြေရှင်းပေးပါတယ်။

စောစောပိုင်း မြို့ပြသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

၁၈၁၉ ခုနှစ်မှာ မြို့ပြသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ပုံသဏ္ဍာန်ကို စတင် မိတ်ဆက်ပေးတဲ့ ပထမဆုံးမြို့တော်က ပဲရစ်မြို့ဖြစ်ပါတယ်။ ပေါင်းမိုးမြင်းလှည်းရထားကြီးတွေနဲ့ ပို့ဆောင်ပေးတဲ့စနစ်ဖြစ်ပါ တယ်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်မှာ အများပြည်သူရေးရာ ဘတ်စ်ကား လိုင်းစနစ်ကို နယူးယောက်စီးတီးမြို့နဲ့လန်ဒန်မြို့တွေမှာ ပြေး ဆွဲခဲ့ပါတယ်။

ကေဘယ်ကြိုးဆွဲရထားခေါ် Tram

မီးရထားထက်ပိုပေါ့ပါးလှတဲ့ ကောင်းကင်ကေဘယ်ကြိုးဆွဲ ရထား(Tram)ဟာ သံလမ်းပေါ်ပြေးတဲ့ယာဉ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလျှပ်စစ်ကြိုးဆွဲရထားကို ထရော်လီကား၊ လမ်းကားလို့လည်း ခေါ်တယ်။ Tram ဟာ မြို့ထဲလမ်းတွေမှာ သံလမ်းပေါ်က ပြေး တယ်။ သြစတြေးလျနိုင်ငံ မဲလ်ဘုန်းမြို့မှာ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး Tram ကွန်ရက်လမ်း လက်ရှိမှာ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။

ပိန်ကျင်းမြို့တော်(တရုတ်ပြည်)ရဲ့ ခရီးသည်တင်အမြန်ယာဉ်လိုင်း ကားရှည်ကြီးတွေကို ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ဖွင့်လှစ်ပြေးဆွဲခဲ့ပါသည်။

ပေါင်းမိုးမြင်းလှည်း ရထားကြီးတွေက စောစောပိုင်း မြို့ပြသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနည်းလမ်းဖြစ်ပါတယ်။

အမြန်ပို့ဆောင်ရေးရထားတွေဟာ ကေဘယ်ကြိုးဆွဲရထား(Tram) တွေထက် ခရီးသည်ပိုများများတင်ဆောင်နိုင်ပြီး ပိုပြီးလည်း မြန်ဆန်ခရီးရောက်ပါသည်။

အမြန်ပို့ဆောင်ရေးစနစ်ဆိုတာ ဘာလဲ
အမြန်ပို့ဆောင်ရေးစနစ်ဆိုတာ မြို့တော်ကြီးတစ်မြို့အတွင်း က လျှပ်စစ်ရထားလမ်းကွန်ရက်ဖြစ်ပါတယ်။ အမြန်ပို့ ဆောင်ရေးစနစ်မှာ လျှပ်စစ်တုန်ခါနွန်း ဖရီကွင်စီမြှင့်တဲ့ ရထားတွေ ရှိကြတယ်။ ၎င်းတို့က ကြီးမားတဲ့ ထုတည်၊ များပြားထူထပ်တဲ့ ခရီးသည်တွေ သယ်ဆောင်ပို့ပေးကြ တယ်။ ဒီရထားလမ်းစနစ်တွေကို မြေအောက်မှာဖြစ်ဖြစ်၊ လမ်းအထက် အဆင့်မြှင့်ထားတဲ့ လမ်းကြောင်းနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ မြေပြင်အဆင့်နဲ့ သီးခြားကင်းလွတ်ခွဲခြားထားတဲ့ မိုးပျံလမ်း နဲ့ဖြစ်ဖြစ် သုံးတယ်။

mgjoe.com

ဘတ်စ်ကား

ဘတ်စ်ကားတစ်စီးဆိုတာ ခရီးသည်များများတင်ဆောင်နိုင်အောင် ဒီဇိုင်းဆင်ထားတဲ့ ကတ္တရာလမ်းသွားယာဉ် တစ်ခုဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မြို့ကြီးပေါင်းအများစုမှာ မြို့ပြသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနည်းလမ်းကို အကျယ်ပြန့်ဆုံးသုံးတာက ဘတ်စ်ကားတွေပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဘတ်စ်ကားတွေက ခရီးသည် ၂၀ ကနေ ၂၀၀ အထိကို ဘယ်နေရာမဆို သယ်ဆောင်ပေးနိုင်ကြတယ်။ ပိုမိုဖိမ်ကျတဲ့ ဘတ်စ်ကားကတော့ အဝေးပြေးဖိမ်ခံကား ရှည်ကြီးများ(coach)ဖြစ်ကြတယ်။

ပျက်ခဲအကြည်
 အများပြည်သူ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုတာ မြို့မှာ ဖြစ်စေ၊ တောကျေးလက်မှာဖြစ်စေ ခရီးသည်တွေ အတွက် သတ်မှတ်ချက်အရိုင်းအမာ အခကြေးငွေ ယေဘုယျပေးခြင်းအတွက် အတုံ့အပြန်အနေနဲ့ ယာဉ်ဖြင့် တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ ခရီးသည် သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

BRT အမြန်ယာဉ်လိုင်းစနစ်ကို နယူးဇီလန်နိုင်ငံ၊ အုတ်ကလန်မြောက်ပိုင်းကားလိုင်းမှာသုံးပြီး တခြားယာဉ်လိုင်းကြောင်းတွေကနေ ဘတ်စ်ကားတွေကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ ဖယ်ရှားပေးသည်။

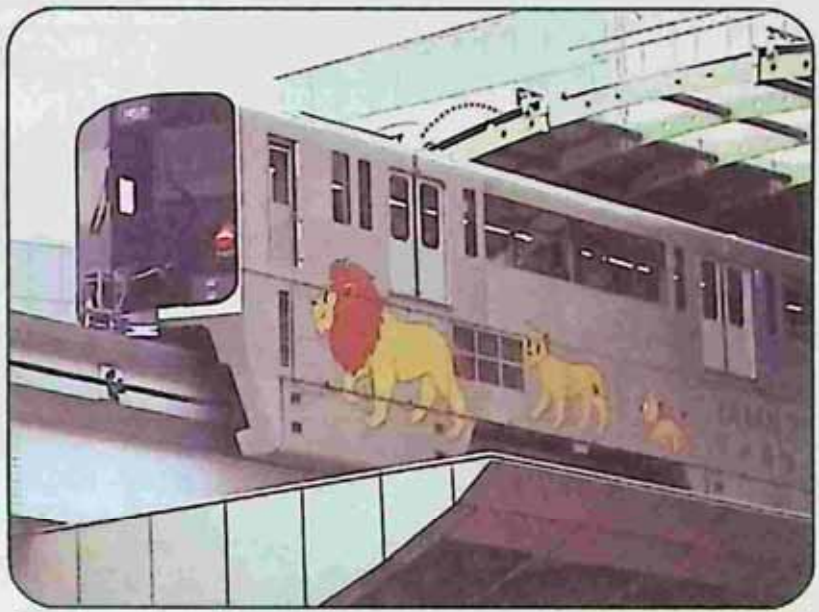
ဘတ်စ်ကား အမြန်ယာဉ်လိုင်း(BRT)

ဘတ်စ်ကား အမြန်ယာဉ်လိုင်းဆိုတာ သူ့ကိုယ်ပိုင်မူဝါဒလိုင်းကြောင်းသွားပိုင်ခွင့်နဲ့ မြန်မြန်သယ်ပို့ပေးတဲ့ ခေတ်သစ်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ် ဖြစ်တယ်။ ဒီ BRT ဘတ်စ်ကားအမြန်ယာဉ်စနစ်က ရိုးရိုး ဘတ်စ်ကားလိုင်းထက်ပိုကောင်းတဲ့ အရည်အသွေးဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုရှိတဲ့ ဘတ်စ်ကားတွေကို သုံးတယ်။ BRT ကို ဥရောပနဲ့ သြစတြေးလျမှာ မကြာခင်က ဘတ်စ်ကားလမ်းကြောင်း(Busway)လို့ ခေါ်ကြတယ်။

မြို့ပြရဲပို့ဆောင်ရေး

ခေတ်သစ်သံလမ်းတစ်လမ်းတည်း
 ခွပြီးတဲ့ ရထားလမ်းဟာ
 အမြဲတမ်းတခြားယာဉ်
 အသွားအလာလမ်းကြောင်းတွေ၊
 တခြားဘုရားဖူးခရီးသည်တွေနဲ့
 သီးခြားခွဲခြားထားသည်။

သံလမ်းတစ်လမ်းတည်းခွရထားလိုင်း(Monorail)

မိုနိုရေး(Monorail)ဆိုတဲ့ သံလမ်းတစ်လမ်းတည်းခွပြီးပြေးတဲ့ ရထားဟာ ဖရိုကွင်စီမြင့်မားတဲ့၊ ခရီးသည်အမြောက်အမြား ထုနဲ့ထည်နဲ့ သယ်ပို့ပေးတဲ့ ရထားလိုင်းစနစ်ဖြစ်တယ်။ မိုနိုရေးရထားယာဉ်က သမားရိုးကျ ရထားသံလမ်းမျဉ်းပြိုင် နှစ်လမ်းပေါ် မပြေးဘဲ သံလမ်းတစ်ခုတည်းကို ထုထည်ကြီးကြီး သံဘောင်တန်းလုပ်ပြီး အဲဒီသံဘောင်တန်းပေါ် ရထားက ခွပြီးပြေးတာဖြစ်တယ်။ (ယနေ့နောက်ဆုံးပေါ် ကျည်ဆံရထားခေါ် Bullet Train က ဒီသံဘောင်တန်းပေါ် ပြေးတဲ့ရထား ဖြစ်တယ်။)

ဒီမိုနိုရေးရထားယာဉ်တွေက သူတို့ပြေးတဲ့ သံလမ်းဘောင်ထက် ပိုကျယ်ဝန်းပြီး ခွတဲ့သံဘောင်တန်းက ခွဲထွက်လွင့်စင်မသွား၊ လျှပ်စစ်သံလိုက်ဓာတ်နဲ့ တွဲပြီထားပါတယ်။

စန်ဒီယေးဂိုးထရော်လီ
 စန်ဒီယေးဂိုးထရော်လီ(San Diego Trolley) က အမေရိကန်ပြည်၊ စန်ဒီယေးဂိုးမြို့မှာရှိတဲ့ မြို့တော်ဓာတ်ရထား စနစ်ပဲဖြစ်တယ်။ ၎င်းက ဓာတ်ရထားထရော်လီစတိုင် ဖြစ်ပြီး ပေါ့ပါးသွက်လက်တဲ့ ရထားလိုင်း စနစ်ဖြစ်ကာ ၁၉၈၁ ခုနှစ်က စတင်ပြေးဆွဲခဲ့တယ်။

စန်ဒီယေးဂိုးထရော်လီက လမ်းကြောင်းသုံးမျိုးနဲ့ပြေးတယ်။ အဲဒါတွေက အပြာလိုင်း၊ လီဗျော်လိုင်းနဲ့ အစိမ်းရောင်လိုင်းတို့ဖြစ်ကြတယ်။

စန်ဒီယေးဂိုးထရော်လီ(Trolley)က စန်ဒီယေးဂိုး၏ ရွှေလျားနေသော မြေပြင်အမှတ်အသားဟု မကြာခင်အခေါ်ခံရသည်။

mgyoe.com

၄။ ကားလမ်းများနှင့် အဝေးပြေးလမ်းမကြီးများ

ပန်အမေရိကန်အဝေးပြေးလမ်းမကြီး

အမေရိကန်တစ်ပြည်လုံးဖြစ်တဲ့ အဝေးပြေးလမ်းမကြီးဖြစ်တဲ့ ပန်-အမေရိကန် အဝေးပြေးလမ်းမကြီး (Pan-American Highway) က လမ်းတွေကို ကွန်ရက်ဖြာထားတဲ့ အဝေးပြေးလမ်းမစနစ်တစ်ခုဖြစ်တယ်။ ၎င်းအဝေးပြေးလမ်းမက တောင်နဲ့ မြောက်အမေရိကန်သမုတပြည်နယ်တွေကို ဆက်သွယ်ထားရုံမက ကြားထဲမှာ တိုင်းပြည်များစွာကိုလည်း ဆက်သွယ်ထားသေးတယ်။ ၎င်းက စုစုပေါင်း အလျား ၄၈,၀၀၀ ကီလိုမီတာ ရှိတဲ့ အရှည်လျားဆုံးသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဝေးပြေးလမ်းမကြီးဖြစ်တယ်။ ၁၅ နိုင်ငံတောင် ခရီးလှည့်လည်တဲ့ အဝေးပြေးလမ်းစနစ်တစ်ခုဖြစ်တယ်။

အမြန်လမ်းမကြီးများ

အမြန်လမ်းမကြီးတွေက အဝေးပြေးလမ်းမကြီးတွေရဲ့ ပိုင်းခြားထားတဲ့လမ်းမတွေဖြစ်ကြတယ်။ လားရာတိုင်းအတွက် ကားလိုင်းနည်းအများဆုံး နှစ်လိုင်းကျစ်ပြေးဖို့ ပြန်နှုန်းမြင့်ယာဉ်အသွားအလာတွေအတွက် အထူးသီးသန့် ဒီဇိုင်းထွင်ထားတာဖြစ်တယ်။ အမြန်လမ်းမတွေကို အဝေးပြေးလမ်းမကြီးတွေနဲ့ ချိတ်ဆက်ရာမှာ လမ်းပျက်နာပြင်ချင်း မညီတဲ့အတွက် အဝေးပြေးလမ်းမကြီးနဲ့ဆက်တဲ့အခါ မော့တက်၊ လျော့ဆင်းတဲ့ ပြေးလမ်းအဆက်နဲ့ ဆက်ထားရတယ်။

ပြည်နယ်တွေဖြတ် အဝေးပြေးလမ်းမစနစ်

ပြည်နယ်တွေဖြတ် အဝေးပြေးလမ်းမစနစ်က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာသုံးတဲ့ အဝေးပြေးလမ်းမစနစ်ဖြစ်တယ်။ ဒီလမ်းမကြီးက စုစုပေါင်းအရှည် ကီလိုမီတာ ၇၅,၃၇၅ ရှိတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ပြည်နယ်တွေရဲ့ အဓိကမြို့တော်ကြီးတွေ အားလုံးနီးပါးကို ခရီးအနှံ့ရောက်ပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အကျယ်ပြန့်ဆုံး အဝေးပြေးလမ်းမ စနစ်ဖြစ်တယ်။

ပန်အမေရိကန် အဝေးပြေးလမ်းမကြီးက ကွဲပြားနေတဲ့ ပထဝီဒေသန္တရနယ်ပယ်တွေအနှံ့ဆီကို တောအုပ်တောနက်ကနေ အေးခဲတဲ့တောင်ပေါ်တောင်တန်းဖြတ်လမ်းတွေအထိ ဖြတ်ကျော်သွားလေသည်။

အမြန်လမ်းမများက ယာဉ်အသွားအလာများကို လျင်မြန်စွာနဲ့ ထိရောက်စွာ သယ်ဆောင်ပေးရန် ဒီဇိုင်းဆင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဖျတ်ခနဲအကြည့်
 ကားလမ်းမများ ခင်းကျင်းတည်ဆောက်ရာတွင် ရောမများက ရှေးဟောင်းအကျဆုံးမြို့ပြယဉ်ကျေးမှု ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့က လမ်းပေါင်း ကီလိုမီတာ ၈၀,၄၇၀ ဝန်းကျင် တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည်။

mgyoe.com

ကားလမ်းများနှင့် အဝေးပြေးလမ်းမကြီးများ

ကျော်ကြားသော အဝေးပြေးလမ်းမများ		
ပန်-အမေရိကန် အဝေးပြေးလမ်းမကြီး	အရှည်ဆုံးနိုင်ငံတကာအဝေးပြေးလမ်း	၄၈,၀၀၀ ကီလိုမီတာ
ဩစတြေးလျ၏အဝေးပြေးလမ်း(၁)	အရှည်ဆုံးအမျိုးသားအဝေးပြေးလမ်း	၂၀,၀၀၀ ကီလိုမီတာ
ထရန်စ်ကနေဒါအဝေးပြေးလမ်းမ	အရှည်ဆုံးအမျိုးသားအဝေးပြေးလမ်း	၇၈၂၁ ကီလိုမီတာ
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏အဝေးပြေးလမ်းမ စနစ်	အရှည်ဆုံးအမျိုးသားအဝေးပြေးစနစ်	အဝေးပြေးကီလိုမီတာ ၆,၄၃၀,၃၆၆
အွန်တာရီယိုရှိ အဝေးပြေးလမ်း(၄၀၁)	ကနေဒါ၏အလုပ်အများဆုံးအဝေးပြေး	တစ်ရက်လျှင်ဖြတ် သန်းသောယာဉ် ၅၀၀,၀၀၀ ခန့်
တက္ကဆပ် "ဟူစတန်"ရှိ "ကေတီဇရီးဝေး"လမ်းမ	အကျယ်ဆုံးအဝေးပြေး	ပြေးလမ်းပေါင်း ၂၆ လမ်း

ဩစတြေးလျနိုင်ငံမျိုးတွေမှာ
တောနယ်ဖြတ် အဝေးပြေးလမ်းမတွေက
လားရာတစ်ခုစီတိုင်းအတွက်
ပြေးလမ်း ကြောင်းတစ်လမ်းစီပဲရှိတယ်။

အဝေးပြေးလမ်းတစ်ခုပေါ်
ပြင်ညီမြင့်မိုးပျံကားလမ်းတွေ
အထပ်ထပ်ကျော်လွှားပြေးနေတာကို
"Flyover" မိုးပျံ
အထပ်ထပ်ကားလမ်းလို့ခေါ်သည်။

လမ်းအမျိုးအစားများ

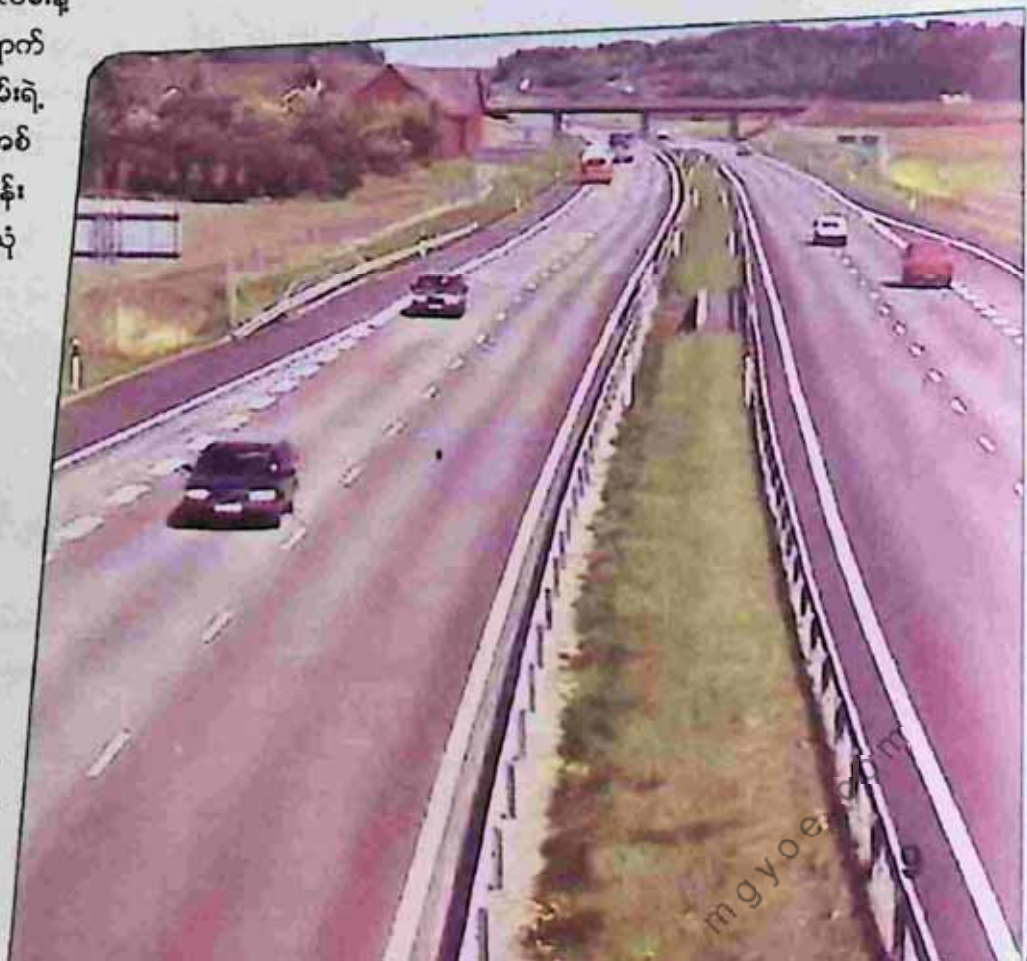
- ဒေသအလိုက်လမ်းများ - ဒေသဆိုင်ရာနယ်ပယ်တစ်ခုအတွင်းမှ ယာဉ်အသွားအလာကိုသာ သယ်ဆောင်တယ်။
- ဒုတိယဆင့်လမ်းများ - လူ့အသိုက်အဝိုင်း အငယ်စားများကို ချိတ်ဆက်ပေးပြီး ဒေသတွင်းက လမ်းများကို အဓိကပင်မ လမ်းမတွေနဲ့ ဆက်ပေးတယ်။
- ပင်မလမ်းများ - ပိုမိုကျယ်ဝန်းသော လူ့အသိုက်အဝိုင်းများကို ဆက်သွယ်ပေး၍ ထရပ်ကားများ၊ ဘတ်စ်ကားများနဲ့ ကိုယ်ပိုင်ကားများကို သယ်ပို့ပေးတယ်။
- ကားလမ်းကြောင်းများ - ယာဉ်လမ်းကြောင်းလေးကြောင်းနဲ့အထက်ရှိသော ကားလမ်းများ

အဝေးပြေးလမ်းမ(၁)

ကမ္ဘာပေါ်မှာ အရှည်ဆုံးအမျိုးသားအဝေးပြေးလမ်းမကြီးကတော့ အဝေးပြေးလမ်းမ(၁)ပဲဖြစ်တယ်။ သြစတြေးလျ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် ဒီလိုလမ်းမျိုးရဲ့အရှည်ဟာ ကီလိုမီတာ ၂၀,၀၀၀ ထိ ရှည်လျားတယ်။ အဝေးပြေးလမ်းမတွေမှာ ဘရစ်အဝေးပြေး၊ ပစိဖိတ်အဝေးပြေး၊ ပရင့်စ်အဝေးပြေးနဲ့ Eyre Highway တို့လို အဓိကပြည်နယ်မြို့တော်တွေနဲ့ ကမ်းရိုးတန်းမြို့တွေကို လာဆက်နေတဲ့ အခြားအဝေးပြေးလမ်းတွေလည်း ပါဝင်နေတယ်။

“အင့်နေး” လမ်းမ

“အင့်နေး” လမ်းမက ဗြိတိန်မှာရှိတဲ့ ရှေးဟောင်းအကျဆုံးလမ်းဖြစ်တယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ ဒီလမ်းက အိုင်ဗင်ဟိုးဘေကွန်ဒေသက စတင်ခဲ့ပြီး ရစ်ချ်ဝေးအမျိုးသားသံလမ်းနဲ့ဆက်တယ်။ တစ်ခါ ပက်ဒါးစ်ဝေးအမျိုးသားသံလမ်းနဲ့ ဆက်တဲ့နေရာကတိထီရိုဟိဒ်အရောက်မှာ အဆုံးသတ်သွားတယ်။ ဒီလမ်းရဲ့ နာမည် အင့်နေး(Icknield) ကို အစ်စယ်နီ(Iceni)လူမျိုးစုတွေက ထိန်းသိမ်းထားတယ်လို့ လူတွေက ယုံကြည်ကြတယ်။

အဝေးပြေးတစ်လမ်းက ပြည်နယ်တွေ၊ နယ်မြို့တွေ၊ မြို့တော်တွေကို ဆက်ထားသည်။

mg.yoe

တံတားများနှင့် လိုက်ခေါင်းတွင်းလမ်းများ

၅။ တံတားများနှင့် လိုက်ခေါင်းတွင်းလမ်းများ

ဂိုးလ်ဒင်ဂိတ် တံတားကြီး

ဂိုးလ်ဒင်ဂိတ်တံတားကြီးဟာ ကမ္ဘာမှာ အရှည်လျားဆုံး ကြီးဆိုင်းတံတားကြီးတွေထဲက တစ်စင်းဖြစ်တယ်။ ယင်း တံတားက ၂၇၃၇ မီတာရှည်လျားပြီး စန်ဖရန်စစ္စကိုနဲ့ အမေရိကန်ပြည်၊ ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်၊ "မာရင်" ကောင်တီကို ဆက်သွယ်ပေးထားတယ်။ ဒီတံတားကြီးကို ၇၂၁၆ - အမေရိကန် အင်ဂျင်နီယာ ဂျိုးဇက်ဘီထ ရောက်စ်က တည်ဆောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီတံတားကို ၁၉၃၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၈ ရက်မှာ ယာဉ်အသွားအလာအတွက် စတင်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

ဂိုးလ်ဒင်ဂိတ်တံတားကြီးကို ဆိုင်းထားသော ကေဘယ်ကြီးတွေအတွင်းက သုံးထားသမျှ သံမဏိစတီးဝါယာကြီးတွေ ရှိရှိသမျှအားလုံးပေါင်းရင် ကမ္ဘာကြီးကို စက်ဝန်းသုံးပတ် ပတ်နိုင်လောက်အောင်ရှိသည်။

လန်ဒန်တံတားကြီး

သိမ်းမြစ်ကိုဖြတ်တဲ့ လန်ဒန်တံတားကြီးကို ၁၈၃၁ ခုနှစ်မှာ တည်ဆောက်ခဲ့တယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် တံတားကြီးဟာ ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှာ တိုးတက်များပြားထူထပ်လာတဲ့ သိမ်းမြစ် ဖြတ်ကူးတဲ့ ယာဉ်အသွားအလာကို ထိန်းမထားနိုင်တော့ တာနဲ့ စတင်ယိုယွင်းပျက်စီးစပြုလာပါတယ်။ တံတားကို ဖြိုချဖျက်သိမ်းပြီး ၁၉၇၁ ခုနှစ်မှာ အသစ်တစ်ဖန် ပြန်လည်တည်ဆောက်ခဲ့ပါတယ်။

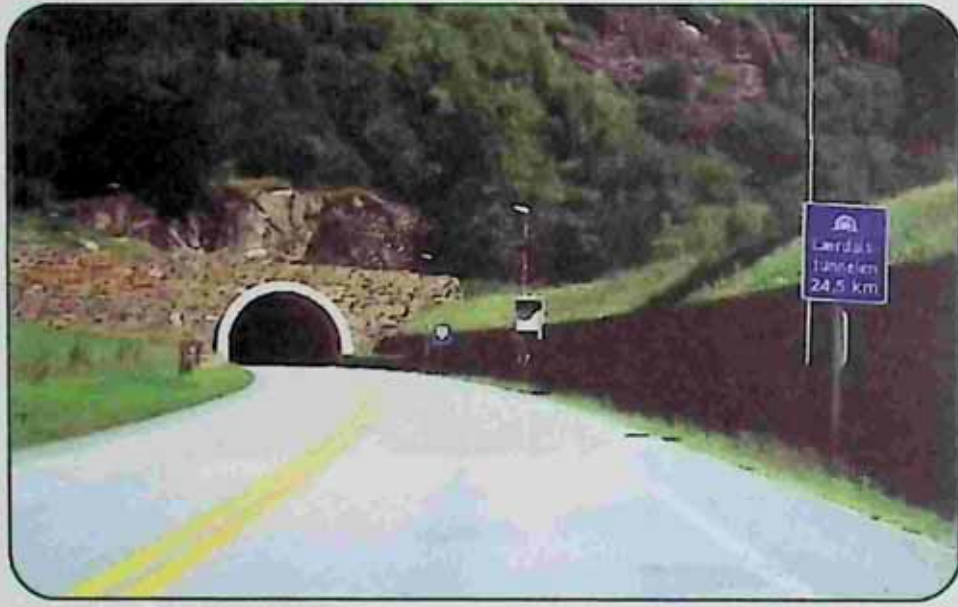

လန်ဒန်တံတားကြီးက ၂၆၂ မီတာထိအောင် ရှည်လျားသည်။

ဆိုင်ကန်တူးမြောင်းလိုက်ခေါင်းလမ်း

၇၂၆၆ပြည်က ဆိုင်ကန်တူးမြောင်းလိုက်ခေါင်းလမ်းက ကမ္ဘာမှာ အရှည်ဆုံး လိုက်ခေါင်းသံလမ်းဖြစ်တယ်။ သူ့အရှည်က ၅၄ ကီလိုမီတာအထိရှိတယ်။ ဆိုင်ကန်လိုက်ခေါင်းလမ်းက "ဟွန်ရှူး" ကျွန်းနဲ့ "ဟော့ ကိုင်းဒိုး" ကျွန်းတို့ကို ဆက်သွယ်ပေးထားတယ်။

ပျတ်ခနဲအကြည့်
 အမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားသော တံတားအမျိုးအစားပုံစံများမှာ ပေါင်းမိုးရုံး တံတား။ "ဘတ်စကူး" တံတား။ သတ္တုချောင်းထောက်ကန်တံတား။ ကြိုးဆိုင်းတံတား။ ရေအလယ်တံခါးဖွင့်ပိတ်တံတား။ သံဘောင်တံတား တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ခန့်ဝေနိုင်ငံရှိ
လာအယ်ဒဲ(Laerdal)
လိုက်ခေါင်းလမ်းအဝင်ဝါ

လာအယ်ဒဲ(Laerdal)လိုက်ခေါင်းလမ်း

ခန့်ဝေနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ "လာအယ်ဒဲ" လိုက်ခေါင်းလမ်းက ကမ္ဘာမှာ အရှည်ဆုံးကားလမ်းဖြစ်တယ်။ ၎င်းက ၂၄.၅ ကီလိုမီတာရှည်တယ်။ လိုက်ခေါင်းလမ်းကို တောင်တန်းမြတ်လိုက်ခေါင်း ၃ ရက လမ်းကို ၄ ပိုင်းပိုင်းထားတယ်။ ဒီ"လာအယ်ဒဲ" လိုက်ခေါင်းလမ်းကို ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့တာဖြစ်တယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ကျော်ကြားသော ရထားလိုက်ခေါင်းလမ်းများ		
အမည်	တည်နေရာ	အရှည်(မီတာဖြင့်)
"ဆိုင်ကန်" လိုက်ခေါင်းလမ်း	ဂျပန်ပြည်	၅၃,၈၅၀
တူးမြောင်းလိုက်ခေါင်းလမ်း	ဗြိတိန်နဲ့ပြင်သစ်	၅၀,၄၅၀
"လော့ချ်ဘာဂ်" အခြေခံလိုက်ခေါင်း	မွန်စတလန်	၃၄,၅၇၇
"ရွာဒါရာမ" လိုက်ခေါင်း	စပိန်	၂၈,၃၇၇
လန်ဒန်မြေအောက်လိုက်ခေါင်း	အင်္ဂလန်	၂၇,၈၀၀

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ကျော်ကြားသော လိုက်ခေါင်းကားလမ်း		
အမည်	တည်နေရာ	အရှည်(မီတာဖြင့်)
"လာအယ်ဒဲ" လိုက်ခေါင်းလမ်း	ခန့်ဝေ	၂၄,၅၀၀
"ဇဟုန်နန်ရှန်" လိုက်ခေါင်းလမ်း	တရုတ်	၁၈,၀၄၀
"ဂျေတ်ဟတ်" လိုက်ခေါင်းကားလမ်း	ဩစတြေးလျ	၁၃,၉၇၂

တံတားများနှင့် လိုက်ခေါင်းတွင်းလမ်းများ

ပွန်ချာထရိမ်း ရေအိုင်ကမ်းရိုးတန်းတာရိုးလမ်းမြင့်ပေါ်က ပိုရှည်သည့်တံတားမှာ ၃၉ ကီလိုမီတာရှည်လျားသည်။

“ပွန်ချာထရိမ်း” ရေအိုင်ကမ်းရိုးတန်းလမ်းမြင့်

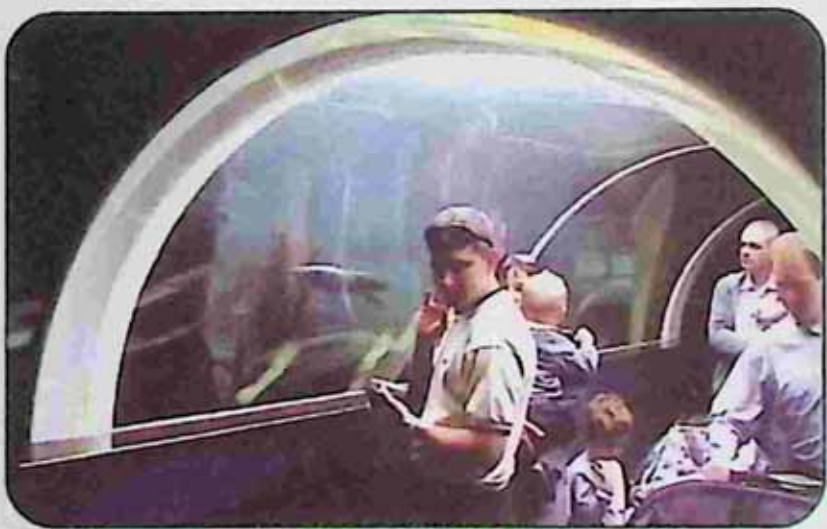
“ပွန်ချာထရိမ်း” ရေအိုင်ကမ်းရိုးတန်းလမ်းမြင့်တာရိုးမှာ အချင်းချင်းမျှညှိုးပြိုင်ပြေးနေတဲ့ တံတား ၂ စင်းပါဝင်တယ်။ ဒီကမ်းရိုးတန်းတာရိုးလမ်းမြင့်(Causeway)က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ လူးဝစ်စီးယားနားနယ်၊ “ပွန်ချာထရိမ်း” ရေအိုင် (Lake Pontchartrain)ကိုဖြတ်ပြီး တည်ဆောက်ထားတယ်။

“ဇဟန်နန်ရှန်” လိုက်ခေါင်းလမ်း

“ဇဟန်နန်ရှန်”(Zhongnanshan)လိုက်ခေါင်းလမ်းဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အရှည်လျားဆုံးသော ပြွန်ခေါင်းနှစ်လမ်းပူးကားလမ်းမဖြစ်တယ်။ ဒီလိုက်ခေါင်းကားလမ်းကို ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်က တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၁၈ ကီလိုမီတာခန့် ရှည်လျားတယ်။ ၎င်းက တရုတ်ပြည်၊ ရှန်စီပြည်နယ်မှာရှိတယ်။

“ဘလန်” တောင်ထိပ်လိုက်ခေါင်းလမ်း

“ဘလန်”တောင်ထိပ်(Mont Blanc)လိုက်ခေါင်းလမ်းက ကျော်ကြားတဲ့အဝေးပြေးလိုက်ခေါင်းလမ်းဖြစ်ပြီး အက်ပ်(Alps)တောင်တန်းအောက်မှာ ဘလန်တောင်ထိပ်ကိုဖောက်ပြီး တည်ဆောက်ထားတယ်။ ၎င်းလိုက်ခေါင်းလမ်းက ပြင်သစ်နဲ့အီတလီရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ ဆက်စပ်ထားပြီး ၁၁.၆ ကီလိုမီတာ ရှည်လျားတယ်။ ဘလန်တောင်ထိပ် လိုက်ခေါင်းလမ်းကို အများပြည်သူ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ၁၉၆၉ ခုနှစ်က ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါတယ်။

တူးမြောင်းပြွန်လမ်းမှာ မြေအောက်လမ်းကြားဖြစ်သည်။ မြေအောက်တူးမြောင်းလမ်းများမှာ မြို့များ၊ ရေလမ်းများနှင့် အပန်းဖြေဥယျာဉ်နှင့် တိရစ္ဆာန်ရုံများ၏အောက်မှ တောင်ကုန်းများကို ဖြတ်ကျော်တူးကာ ပြွန်ခေါင်းလမ်းများ ဖောက်လုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

mgjoe.com